

משבר הזהות של אתר האינטרנט הבית ספרי: מחקר על השימוש באתר אינטרנט בית ספרי (פוסטר)

פול גורסקי
The Open University of Israel
paulgo@openu.ac.il

סיגל דלל
The Open University of Israel

The Use of Websites in Israeli Elementary Schools (Poster)

Sigal Dalal

Paul Gorsky

The Open University of Israel

Abstract

Over the past decade, the potential for incorporating websites into schools has been described and investigated by a very large number of researchers abroad and in Israel. However, the results of wide-scale studies vis-à-vis the use of websites in elementary schools have not been reported. We investigated the use of websites in 40 different elementary schools throughout Israel using a tool defined by the Ministry of Education in Israel for just this purpose. Evaluation criteria included, for example, what kinds of information are disseminated, the quality of graphic design, the use of data bases, the presence of interactive forums and teaching activities, etc. For the purpose of our study, schools were categorized along the following two dimensions: (1) socio-economic (upper middle class/lower class) and (2) affiliation (secular/state religious). Three broad findings emerged from our study: (1) In most schools (of all kinds), the activities offered and utilized by means of the websites were extremely limited, (2) along the dimension of school affiliation, no statistically significant differences of any kind were found between websites in secular and state religious schools and (3) along the socio-economic dimension, two statistically significant differences were found: (1) the use of data bases in upper-middle class schools was more prevalent and the related activities were clearer and better organized and (2) instructional activities in upper-middle class schools were more prevalent and were more of an open nature. In order to gain some understanding of these differences, the first researcher discussed findings with a principal from an upper-middle class school. The principal attributed the extended use of several features to a specific teacher whose activities accounted for most of the apparent website activity. In other words, the apparent differences were associated with a specific teacher and not necessarily with the "upper-middle class" nature of the school.

Keywords: school websites, elementary schools.

תקציר

המודעות לפוטנציאל האינטרנט לשינוי ולשיפור בתהליכי הוראה ולמידה הביאה בתי ספר רבים להקים אתרי אינטרנט כמקור ידע, ככלי תקשורת, ככלי יצירה וכאמצעי להעברת אינטראקציות לימודיות. בפועל, נראה כי בעוד מפתחי הטכנולוגיה החינוכית מאמינים בחשיבות השינוי ובעוד חזונו של אנשי אקדמיה תומך בהפצת השימוש במחשב, מחנכים והורים רבים אינם מבינים את משמעותו.

הקמת אתרי אינטרנט בייס והשימוש בהם אמור לשרת כערך מוסף ללמידה הקיימת בבתי"ס, בין אם ללמידה מסורתית בין אם ללמידה ממוחשבת. ראיית

המחשב כמשאב להוראה ולא כתחליף למורה יכולה לאפשר לנצל את הפוטנציאל הטמון בו להוראה וללמידה (Kent & McNergney, 1999). שאלות המחקר עוסקות, האחת, בבחינת השימושים של אתרי האינטרנט של בתי ספר יסודיים (מאגרי מידע, פורום, סוגי משימות ודוא"ל), והשנייה בודקת מהם הגורמים המשפיעים על הקמת והפעלת אתרי אינטרנט עשירים ומגוונים לעומת אתרים דלים. לטובת האבחנות, ערכנו מיון לפי שני קריטריונים: הזרם של בית הספר (ממלכתי/ממלכתי דתי) ומעמדו הסוציו-אקונומי. לצורך כך נעזרנו ב-"כלי להערכת אתרים ביי"ס" שפותח ע"י משרד החינוך (המנהל הפדגוגי, האגף לחינוך יסודי).

בבחינתם של 40 אתרי אינטרנט של ביי"ס ממלכתיים וממ"ד מאזורים סוציו-אקונומיים שונים, לא נמצאו הבדלים מובהקים בין בתי"ס ממלכתיים לממ"ד בקטגוריות השונות, ואילו בהשוואה בין בתי"ס מבחינת מעמד הסוציו-אקונומי מצאנו כי בבתי"ס המבוססים יותר השימוש במאגרי מידע היה גבוה יותר ומאורגן יותר, וכי המשימות היו יותר פתוחות ומגוונות. במטרה להבין הבדלים אלה ערכנו ראיון עם מנהלת ביי"ס מבוסס והתברר כי המקור לכך אינו נובע ממעמד סוציו-אקונומי אלא מפעילותו של מורה בבית"ס ה"משוגע" לדבר. ממצא מעניין נוסף הוא אחוז השימוש הדל ביותר בפורום בכל בתי"ס. למרות שבפלטפורמה עליה נבנו רוב האתרים קיימת אפשרות לפתוח פורום ביי"ס ואף פורומים כיתתיים, מעטים מביה"ס עשו כך (20%) וגם זו רק בצורה של הודעות כלליות כיתתיות והתנהלות חברית מועטה.

מסקנתנו ממחקר זה היא שלמרות שהרצון קיים, בעיות של מחסור במשאבים, הכשרת מורים, חוסר תגמול ראוי למורה, בעיות של זמן וחוסר הכרה ביכולות הטכנולוגיה לסייע בהוראה ובלמידה מעיבות על היכולת לנצל את הכלי הטכנולוגי הנ"ל. הטמעת מערכת טכנולוגית דוגמת אתר ביי"ס מצריכה שיתוף מורים והסכמתם, פתיחות, תגמול ראוי, הכשרה הולמת ונהלים מוגדרים. ללא אלה לא יוכל אתר האינטרנט הבית ספרי להאריך ימים ולהועיל מעבר לשימוש המינימלי כלוח מודעות.

מילות מפתח: אתר אינטרנט בית-ספרי, הטמעה.

מקורות

- אורן, א' (2001). קבוצות דיון ברשת לשירות המורים המשתלמים. **אאוריקה**, 14, עמ' 24-33. <http://www.matar.ac.il/eureka/newspaper14/discussions.asp>
- טל, ר' (1999). **מיחשוב בתי ספר – מהפיכה ארגונית או שימור הקיים?** דו"ח מחקר, הפקולטה לחינוך, אוניברסיטת חיפה.
- כץ, י' ואופיר, ב' (1996). המורה ושילוב המחשב בהוראה. בתוך: ז. מברך ונ. חטיבה (עורכות), **המחשב בבית הספר**, עמ' 214-222, ירושלים ותל-אביב: הוצאת שוקן.
- נחמיאס, ר' ומיודוסר, ד' (2001). שילוב אינטרנט בחינוך. **עיונים בטכנולוגיה ובמדעים**, 34, 3-6.
- פלד, ז' ופלד, א' (1999). התפתחות מחשוב מידניות החינוך. בתוך ר. פלד (עורך), **יובל למערכת החינוך בישראל**, עמ' 649-672. ירושלים: משרד החינוך.
- Cuban, L., Kirpatrick, H., & Peck, C. (2001). High Access and low use of technologies in high school classroom: Explaining an apparent paradox. *American Education Research Journal*, 38(4), 813-834.
- Garrison, R., Anderson, T., & Archer, W. (2000). Critical thinking in a text-based environment: Computer conferencing in higher education. *The Internet and Higher Education* 2(2), 87-105. Retrieved July 15, 2003 from: <http://www.atl.ualberta.ca/cmc/CTinTextEnvFinal.pdf>
- Jonassen, D.H. (1996). *Computers in the classroom: Mindtools for critical thinking*. Paramus, NJ: Prentice-Hall.
- Kovalik, C. (2003). Reflections on a technology integration project. *Journal of Technology and Teacher Education*. 11(1), 73-90.
- Schofield, W. (1995). *Computer and classroom culture*. Cambridge University Press.